

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

44. Quid iuris habeat Vicarius circa beneficia Ecclesiastica.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

fit ad Doctoris, vel Licentiatum in iure Canonico gradum promotus. Nequit tamen episcopus instituere vicarium eum, qui laicus est, *cap. in noua. 16. quæst. 7.* Nequit etiam vicarium creare eum, qui est matrimonio coniunctus. *Francus cap. primo, de offic. in sexto.* Assessorum tamen, vel auditorem laicum habere episcopus non prohibetur. *Abbas, Ripa, Felinus, & alii in cap. de his, & cap. decernimus, de iudic.*

Præterea debet vicarius habitum clericorum deserte, *cap. in noua, 16. quæst. 7.* Alioqui si laicorum vestes gestans, beneficium conferat alicui, cogitur is, qui beneficium accepit, vel ipse vicarius probare se vicarium & clericum fuisse, cum beneficium contulit. Insuper is, qui vinculo excommunicationis tenetur, nequit vicarius institui. *Francus cap. 1. de offic. Vicar. in 6.*

Quæres, An Digamus, qui est ad ordinem Ecclesiasticum promotus, eo quod fuerit legitima auctoritate superioris impedimento Canonico solutus, possit Vicarius institui? Potest, dummodo in cœlibatu, non matrimonio viuat.

Quæres itidem, An Monachus vel Religiosus possit ab episcopo Vicarius creari? Potest consensu tamen Abbatis, vel superioris accedente. *Rebuff. loco citato, num. 30. & 31. Gloss. in cap. de presentium 16. q. 1. & tunc Monachus debet socium habere ex eodem cœnobio ascitum, quia solus extra cœnobium esse Canonico iure non potest, cap. 2. de stat. Monacho. & Clemen. Ne in agro, §. Ad hac, eodem titulo.*

Quid dicendum, Si quis fuerit religionem mendicantium professus: Respondeo, eum ab episcopo non posse Vicarium institui. *Rebuff. loco allegato, num. 32. quod probat ex Clemen. 1. §. Ad Prioratus, de Regular. & Clemen. in plerisque, de elect. & ex Cardinali in cap. Si quis, dist. 38.*

Vndecimo quæritur, Quænam sit forma, qua Vicarius episcopi creari debet? Respondeo, si episcopus tantum concedat ei generalem potestatem, & formam esse eam, quam habet *Rebuff. in loco prædicto*, videlicet: *Vniuersis presentes liceras in specturis, Iacobus Dei, ac sanctæ Sedis Apostolicæ gratia Episcopus, N. salutem in Domino. Noueritis, quod nos attendentes multiplices occupationes & resistentiam, quam nos oportet necessario in Curia Romana propter officii nostri Pœnitentiarii Papa debitum facere, eo quod nostra Ecclesia in defensione iurium suorum, nostrique subditi in auditione causarum, & redditione iustitiæ non modicum possent recipere detrimentum, ac lesionem. Considerantes igitur prohibitam, legalitatem, sententiam, discretionem, & industriam discreti viri, magistri Joannis Martini iurium Doctoris, ipsum nostrum Vicarium Generalem in spiritualibus & temporalibus, & Officialem in Episcopatu nostro eum tenore presentium facimus, constituimus, & creamus, citra tamen renouationem aliorum Vicariorum nostrorum per nos alias institutorum, & reliq.*

Quando vero episcopus Vicario specialem potestatem demandat, exprimit ea omnia, quæ ei specialiter delegat. De hac formula dicam plenius & fusius cap. proxime sequi.

CAP. XLIV.

Quid iuris habeat Vicarius Episcopi circa Beneficia Ecclesiastica.

PRIMO quæritur, An Vicarius ratione sui officii generalis possit beneficia conferre? Non potest, nisi episcopus specialiter commiserit potestatem conferendi, *cap. ultimo, de offic. Vicar. in sexto.*

Quæres, An possit episcopus ei committere potestatem conferendi omnia beneficia, quorum conferendorum ius ad ipsum episcopum pertinet? Potest, *Glossa in c. ult. in verbo, Commissa de offic. Vicar. in 6.* dummodo non concedat facultatem conferendi beneficium, quod nondum vacat, aut promittendi beneficium vacaturum huic vel illi Clerico: *Glossa ibidem.*

Secundo quæritur, An data Vicario specialiter facultate conferendi beneficia, intelligatur concessa potestas conferendi ea beneficia, quæ episcopus iure speciali, aut priuilegio conferre potest? Minime: quare Vicarius eiusmodi facultate accepta, solum potest conferre ea, quæ ad episcopum iure ordinario & communi pertinent: nam priuilegium personæ ad alium non transit.

Verum dubiæ quæstionis est, An censetur data facultas conferendi beneficia, quæ iure deuoluto ad episcopum pertinent, ob negligentiam, vel delictum inferiorum, quorum erat ius conferendi? *Pauinus in tractatu suo par. 2. q. 10. Rebuff. loco supra allegato num. 88.* affirmant, talem facultatem intelligi, datam, eo quod negligentia, vel delicto inferiorum commisso, potestas conferendi iure ordinario & communi ad episcopum spectet. Tertius vero esse, inquit, exprimitur in instrumento datæ facultatis beneficia ad episcopum deuoluta. Certi autem iuris est, si Beneficia sint deuoluta ad episcopum, tanquam Sedis Apostolicæ delegatum, vt puta ob negligentiam regularum, Vicarium ea conferre non posse, *Clem. 1. de sup. plan. neglig. Pralat.*

Tertio quæritur, An Vicarius præstate queat consensum conferentibus beneficia, vt puta, si Decanus, vel Archidiaconus, vel alius, qui ius habet conferendi, conferat, & ad episcopum pertineat, consensum præstate, vel factum approbare. Respondeo, Minime, siue speciali facultate, vel conferendi, vel consentiendi in concessione beneficii. Nam qui donare nequit, donationi nequit consentire, *l. Creditor, C. de donat. inter virum, & uxorem, l. cum quis, ff. de reg. iur.* Vnde quando Collegium Canonicorum conferre potest, sed adhibito episcopi consensu, non sufficit ipsius Vicarii consensus, etiam si episcopus abfit. *Felnicus consil. 264. Rebuff. loco citat. num. 81.*

Quarto quæritur, An possit Vicarius ex generali solum mandato Clericos à Patronis legitime presentatos instituere? Potest, id colligitur ex *cap. 1. de institutionibus in 6. & c. ex frequensibus, de instir. & docet Panormitanus ibidem, num. 7.* vbi dicit esse communem sententiam Ioan. Selua, *de benef. par. 2. quæst. 14. Romanus singul. 601. quod incipit: Tu scis, quod fundatores, Bellamera decis. 93. quæ incipit: Licet Vicarius, Rota decis. 43. in antiquis, quæ incipit: Nota quod Vicarius.*

Contra hanc sententiam communem censet *Rebuff. eo loco, quem diximus, num. 125. & seq.* sed eius sententia non tenetur.

Quinto quæritur, An Vicarius ex solo generali mandato confirmare queat electos ad beneficia? Potest, sic Ioan. Selua *par. 2. de benef. q. 14.* & id probat à simili, quia idem ius habet Capitulum sede vacante, *cap. Cum olim, de maiorit. & obed.* Si roges, cur Vicarius, cum beneficia conferre non possit, instituere presentatos, & confirmare electos queat? Respondeo, conferre esse liberalitatis, nam qui confert, liberaliter dat, at instituere presentatos, vel confirmare electos, est necessitatis. Episcopus enim dignos & idoneos, presentatos, vel electos instituere, vel confirmare iure compellitur. Quare Vicarius instituere, vel confirmare potest, non conferre.

Sexto quæritur, An Vicarius resignationes beneficiorum admittere & approbare queat? Respondeo, minime, nisi fuerit specialiter ei commissa huiusmodi facultas. *Videtur colligi ex cap. quæsitum, de rerum permutat. Rebuff. loco supra citato, num. 104.*

Quæres, An possit recipere resignationes, quæ sunt causa permutacionis? Non potest. *Rebuff. loco prædicto.* Si iterum roges, An Vicarius specialem habens facultatem admittendi resignationes absolute & simpliciter factas, eo ipso intelligatur facultatem habere resignata beneficia conferendi? Minime: hoc enim videtur colligi ex *cap. ult. de offic. Vicar. in 6.* vbi ei facultas conferendi beneficia denegatur. *Rota decis. 43. in antiquis, Ioan. Selua p. 2. q. 14. Cald. consil. 3. de prob. Felin. in c. Auditio, de præscrip. Rebuff. loco præfato, num. 105.*

Sed quid

Sed quid dicendum, quando Vicarius habet potestatem approbandi resignationes factas causa permutatio- nis An eo ipso habeat facultatem resignata beneficia permutantibus conferendi? *Rebuff. num. 105. § 106.* negat ha- bere. Sic etiam *Rota Decis. 43. superius allegata, & Roman. Consil. 330.* sed *Bellameta decis. 44. & Ioan. Selua par. 2. q. 14. num. 1.* aiunt habere huiusmodi facultatem, quia benefi- cia resignata causa permutatio- nis, ipso iure debent per- mutantibus conferri. *Clem. 1. de verum permutat.* Hæc opi- nio videtur esse probabilior, & magis cum ipso iure con- gruere.

Septimo quaeritur, An Vicarius habens specialem fa- cultatem conferendi beneficia, eo ipso habeat potesta- tem conferendi dignitates? *Habet Rebuff. loco supra citato, num. 101.* quoniam appellatione beneficiorum continen- tur etiam dignitates, quando materia non est odiosa, am- bitiosa, vel penalit. *Gloss. in cap. 1. de Regul. iuris in sexto.* nam in simili causa Procurator datus ad præstandum con- sensum in beneficio collato, potest consensum præstare in dignitate adeptæ, *teste Felino in 6. Postulasti, de rescript.*

Octavo quaeritur, An quando Episcopus Vicarius spe- cialem potestatem concedit conferendi beneficia, ea po- testas sic late interpretanda, ita ut comprehendat quælibet beneficia etiam ea, quæ sunt in Ecclesia Cathedrali, & ea, quibus cura animarum inest? *Respondeo, esse late interpretandam, ita ut ad ea omnia beneficia extendatur. Rebuff. num. 111. usque ad num. 118.* Sed dubia quaestio est. An eiusmodi potestas data ab episcopo, pretendatur ad beneficia postmodum erecta & instituta? *Respondeo, mi- nime protendi, quia cum data & accepta est facultas conferendi beneficia, eiusmodi beneficia in rerum natura non erant. Rebuff. num. 124. § videtur colligi ex Clemen. litem. de rescript. & Glossa ibidem.*

Nono quaeritur, An Vicarius specialem habens facul- tatem conferendi beneficia, possit conferre, cum extra diocesim esse? *Potest. id colligi videtur ex Glossa in cap. No- uit. de offic. leg. in verbo, terminos, quoniam est iudex extra territorium existens, iurisdictionem exercere nequeat in his, quæ causæ cognitionem in tribunali requirunt, potest tamen, quando res talem cognitionem non postulat. Glossa in loco nuper allato.* Ceterum si beneficia in curia Ro- mana vacauerint, tunc Vicarius, imo etiam ipse Episcopus, si in vrbe commoretur, nequit illa conferre, quoniam sunt Romano Pontifici reservata, *iuxta id quod habetur in capit. Statutum, de præben. in sexto.*

Decimo quaeritur, An quando Vicario data est specia- lis potestas conferendi beneficia, eo ipso intelligatur data potestas commendandi? *Intelligitur: data Rebuff. in practi. benef. par. 1. tit. Formula Vicariatus. num. 119.* quia conferre, est quid maius, quam commendare. Nam beneficia con- feruntur in perpetuum, sed commendantur ad tempus. Pari ratione, quando Vicarius accipit specialem facultatem conferendi beneficia, eo ipso intelligitur accepisse potestatem eligendi, instituendi, confirmandi, & præsen- tandi: non tamen è contratio, quia plenior est significa- tio conferendi & prævidendi, quam eligendi, instituendi, confirmandi, & præsentandi.

Vndecimo quaeritur, An Vicarius vnire possit benefi- cia? *Non potest nisi specialiter fuerit sibi commissum. Gemina. consil. 38. Paris. consil. 41. lib. 4. Rebuff. num. 102.* Quid si fuerit ei data facultas conferendi beneficia; An eo ipso ceasebitur data potestas vniendi? *Minime, quia confe- rendi facultas ad maiora non trahitur, sed maius quid est vnire beneficia, quam conferre: nam multi inferiores Episcopo habent ius conferendi. cap. Cum & plantare, de Privileg. qui tamen vnire non possunt, capit. sicut vnire, de excess. Prælat. Item Prælati sine consensu Capituli vnire non queunt, & tamen conferre possunt, capit. pastoralis, de donat. capit. 2. de concess. præben. Innocen. in c. An hac. de offic. Archiep. Sic *Rebuff. loco citato.**

Duodecimo quaeritur, An episcopus postquam Vica- rio dederit facultatem conferendi beneficia, possit per se

ipsum conferre, antequam Vicarius contulerit? *Potest, Rebuff. num. 89. quod probat ex cap. Constitutus, de concess. præ- ben. quia maiorem sibi potestatem retinuit, quam dedit. Item quoniam non eo ipso sibi potestatem ademit, quod eam suo Vicario dedit. Sed quid dicendum, si benefi- cium episcopus contulisset, quod etiam Vicarius contru- lerat per potestatem sibi ab episcopo datam, vter illorum, qui beneficium adepti sunt, potius ius habeat: an is, cui contulit episcopus, an ille, cui Vicarius dederat? *Respon- deo potius ius habere, si cetera sint paria, cum, cui epi- scopus contulit, quamvis extra diocesim existens, & licet eodem die Vicarius dederit. Rebuff. num. 121.* quia quod factum est ab episcopo, factum est ab eo, qui maiorem ha- bet potestatem, & ideo præfertur, *cap. si à sede, de præben. in 6.**

Deinde quia censetur Vicarius tunc reuocatus in eo, quod attinet ad illam concessionem beneficii, sicut Do- mino tractante causam, intelligitur reuocatus procura- tor, quod spectat ad causam illam agendam *cap. si quem, de procurator. in sexto, & delegatus per seipsum cognoscens causam, videtur reuocare subdelegatum, in cap. Intimasti, de appellat. Archiep. in cap. quamuis, de offic. deleg. Dixi. Si cetera sint paria. nam si is, cui Vicarius beneficium dederat, possessionem nactus fuerit, antequam episcopus confer- ret, tunc ille præfertur, *Rebuff. num. 122.**

Decimotertio quaeritur, An Vicarius specialem facul- tatem habens conferendi beneficia, eo ipso habere intelli- gatur ius priuandi Clericum beneficium? *Minime, nisi ad id speciale mandatum acceperit. Rebuff. num. 135.* Nam multi inferiores episcopo conferre beneficia queunt, & tamen ea adimere non possunt. Iurisdic- tio item volunta- ria, qualis est in conferendis beneficiis, contentiosam non includit. *Sic Abb. in cap. Accepta, de testu. Spoliat. Felin. in cap. auditio, de prescrip.*

Decimoquarto quaeritur, An Vicarius possit Cleri- cis Beneficiariis præcipere, vt ostendant suorum benefi- ciorum titulos? *Potest, Rebuff. num. 136. ex Anchar. consil. 60.*

Decimoquinto quaeritur, An Vicarius specialem facul- tatem habens conferendi beneficia, conferre queat epi- scopo, à quo talem facultatem accepit. *Minime, Rebuff. num. 82.* quia sicut episcopus sibi ipsi beneficium conferre nequit, quia inter dantem & accipientem debet esse distinc- tio *cap. ult. de instit. Sic alter facultatem dare non potest, vt sibi beneficium conferat.*

Decimosexto quaeritur, An Vicarius, qui accepit pote- statem conferendi beneficia, debeat examinare præsen- tatos, antequam instituat? *Debet & idoneos instituere iure compellitur: alioqui si non examinet præsentatos, gra- uiter peccat. Quid si episcopus aliquem nominet, & of- ferat, ac præsentet, vt eum Vicarius instituat, debetne il- lum Vicarius examinare? *Minime. Rebuff. num. 86.**

Quid autem, si vicarius certo cognouerit eum indi- gum esse? *Debet episcopum monere, nec potest tura conscientia illi beneficium conferre, Alioqui ipse, & epi- scopus graue peccatum admittunt. Porro digni & ido- nei intelliguntur, qui debitam scientiam, legitimam æta- tem, natales, & mores bonos habent.*

C A P. XLV.

Quid iuris, & potestatis habeat Episcopi Generalis Vicarius in aliis causis.

P R I M O quaeritur, An vicarius auctoritatem interpo- nere queat in donatione Iuris patronatus alicubi alte- ri à Patrono facta? *Minime. Doctores in cap. illud, de Iure patronatus, Calder. consil. 1. de offic. Vicar. Rebuff. num. 184.*

Secundo quaeritur, An vicarius possit causas cognosce- re, quæ ad matrimonium spectant? *Rebuff. num. 155. & quidam alij negant id posse, nisi speciali episcopi manda- to: quia huiusmodi causæ videntur esse episcopi propriæ*